

Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.100/2008/6.szám

A Magyar Köztársaság nevében !

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, a 2009. évi április hó 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Zala Megyei Bíróság 2008. október 16. napján kihirdetett 3.B.16/2008/19. számú ítéletét **helybenhagyja.**

A vádlott születési ideje helyesen 1979. június 14.

A fegyházbüntetésbe beszámítja a vádlott által az első fokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s :

A Zala Megyei Bíróság Zalaegerszegen, 2008. szeptember 18., október 16. napján tartott tárgyalások alapján hozott, és utóbbi napon kihirdetett 3.B.16/2008/15. számú ítéletében a vádlottat bűnösnek mondta ki különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntettében, ezért őt 12 év fegyházbüntetésre, mellékbüntetésül 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az előzetes fogvatartásban 2007. december 31-től az ítélethozatal napjáig eltöltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről, és kötelezte vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen a vádlott és védője a tényállás téves megállapítása miatt és enyhébb minősítésért, a büntetés enyhítése és kényszergyógykezelés mellőzése érdekében jelentettek be fellebbezést.

A vádlott fellebbezésének írásban előterjesztett indokolása szerint a sértett hosszú évek alatt tanúsított megalázó kijelentései vezettek oda, hogy kölcsönös szóváltást követően bántalmazta a sértett, akit nem állt szándékában megölni, erősen felindult állapota miatt nem tudta, hogy mit cselekszik. Indítványozta cselekményének átminősítését erős felindulásból elkövetett emberölés büntetére, vagy halált okozó testi sértés büntetére, ennek megfelelően az enyhítő körülmények értékelésével enyhébb büntetés kiszabását.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.300/2008/1-I. számú átiratában a jogorvoslati kérelmeket alaptalannak tartotta, és az erős felindulásra vonatkozó jogi indokolás, valamint a bűnösségi körülmények eltérő értékelése mellett helybenhagyást indítványozott.

A fellebbezési eljárásban az ítélőtábla nyilvános ülésén a védő fellebbezését fenntartotta, elsődlegesen halált okozó testi sértés büntetéként, másodlagosan erős felindulásban elkövetett emberölés büntetéként indítványozta a cselekményt átminősíteni, a vádlott védekezésére és a fellebbezésében írtakra figyelemmel. Kiemelte, hogy a kisméretű helyiségben a vádlott és a sértett között kölcsönös dulakodás folyt, miközben a tanúk ki-be mászkáltak. A vádlottnak nem állt szándékában még eshetőlegesen sem a sértett megölése, az évtizedek alatt elszenvedett sérelmei miatt akarta őt megleckéztetni. Amikor távozott a helyszínről, a sértett még életben volt. Másodlagos indítványa szerint az előzmények okozták, hogy a vádlott olyan tudatbeszűkült állapotban cselekedett, ami az erős felindulásban elkövetett emberölés privilégizált esetét alapozza meg. A vádlott méltányolható érzelmi robbanását a pszichológus szakértő véleménye alátámasztja. A bűncselekmény változatlan minősítése mellett is az enyhítő körülmények, így a vádlott büntetlensége, a sértett provokatív viselkedése miatt, a kiszabott büntetés mértékét eltúlzottnak tartotta, enyhítését és enyhébb végrehajtási fokozat elrendelését indítványozta.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a nyilvános ülésen indokolatlannak tartotta a minősítés változtatást és a büntetés enyhítését. Az erős indulatot nem vitatta, egyetértett azzal, hogy a vádlott tudata tettének végrehajtása alatt nem volt mindvégig megtartott, beszámítási képessége korlátozott volt. Mivel az erős felindulás kialakulásában nem csak külső körülmények, hanem a vádlott ittassága játszott szerepet, az emberölés büntette privilégizált esetének megállapítását alaptalannak tartotta. A jogi indokolásból mellőzendőnek tartotta, hogy a vádlott mindvégig megtartott tudatállapotban volt és erős felindulása nem volt tudatbeszűkítő hatású. Kifejtette, hogy a vádlott agresszióját alkoholos állapota növelte, belátási képességét csökkentette. A vádbeli alkalommal a sértett sértegette, becsmérelte, amelyek számára nem voltak szokatlan, előre nem látható körülmények, azt az utat is választhatta volna, hogy a korábbiakhoz hasonlóan kitér az idős sértett elől. A sértett fizikailag nem támadt rá, a késsel védekezett, az erős felindultság erkölcsileg méltányolható oka hiányzik. A sértegetés sem teszi a bűncselekmény elkövetését erkölcsileg menthetővé, az nem áll arányban a bántalmazás mértékével és módjával sem. A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a minősítés és a kiszabott büntetés törvényes, a vádlott beismerése a jelentős tárgyi súlyú bűncselekmény mellett kisebb nyomatékú enyhítő körülmény. A legsúlyosabb bűncselekmény elkövetéséhez rendelt fegyházfokozat helyett enyhébb végrehajtási fokozat elrendelésének törvényes indoka nincs.

A vádlott perbeli nyilatkozatában csatlakozott védőjéhez. Hangoztatta, hogy sajnálja a történeteket és nem állt szándékában a sértett megölése.

A bűncselekmény minősítésének megváltoztatására és enyhítésre irányuló fellebbezések nem alaposak.

A vádlott és védő fellebbezése alapján az ítélőtábla a Be. 348.§ (1) bekezdésben írtaknak megfelelően, a megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül a megyei bíróság ítéletét. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása törvényes volt, érdemi felülvizsgálatot alkalmatlanná tévő eljárási hibát nem vétett, ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette. A bizonyítékokat perrendszerűen értékelte, mérlegelő tevékenységéről részletesen számot adott.

Az első fokú ítéletben megállapított tényeket a vádlott és a tanúk vallomásai, okirati bizonyítékok, az igazságügyi orvos-szakértők és az igazságügyi pszichológus szakértő véleményéből származó adatok alátámasztják, ezért az ítélet tényállása megalapozott, mentes a Be. 351. § /2./ bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól. Az első fokú bíróság minden olyan bizonyítékot megvizsgált, amely a tényállás hiánytalan megállapításához elengedhetetlenül szükséges volt. Ezeket egyenként és összességében is értékelte, mérlegelő tevékenység nem kifogásolható. A vádlott ténybelileg elismerte ittaságát és a sértett többszörös bántalmazását, de emlékezetének kihagyására hivatkozva nem nyilatkozott a huzamos ideig tartó ütlegetés minden részletéről. Vallomását a két szemtanú alátámasztotta és kiegészítette a sértettre való rátérdelést, a bántalmazás időtartamát és módját, a vádlott anyjának közbelépését illetően. Az orvosszakértői megállapítások, mely szerint a sértett testét 20-30, többségében nagyobb erőbehatás érte test szerte, összhangban állnak a két tanú által elmondottakkal és a helyszínen rögzített nyomokkal. Objektív bizonyíték, pszichológus szakértői vélemény támasztja alá a vádlott alkoholizmusát, és azt a tényt, hogy a vádlottban a sértett viselkedése indulatot váltott ki, alacsonyabb intellektusa cselekménye következményeinek felismerésében enyhe fokban korlátozta. A vádbeli alkalommal szeszessel fogyasztásának mértéke pontosan nem volt megállapítható, legkevesebb értékkel számolva enyhe fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt és szokványosan ittas állapotban cselekedett.

Az első fokú bíróság a szükséges mértékben feltárta a bűncselekmény elkövetéséhez vezető előzményeket, a vádlott és sértett egymással szemben érzett ellenszenvét, az elkövetés motívumát. A hiánytalan tényállás a felülbírálat során változtatás nélkül irányadó volt, határozatát az ítélőtábla erre alapította.

A tényállás alapján okszerűen vont következtetést a megyei bíróság a vádlott bűnösségére, a cselekmény jogi minősítése megfelel az anyagi jogi szabályoknak.

A védelmi fellebbezésre figyelemmel az ítélőtáblának abban kellett állást foglalnia, hogy a vádlott szándéka a sértett életének kioltására, vagy testi sértés okozására irányult-e. Az első fokú bíróság e körben a vádlott aktuális élet elleni szándékára következtetett, a rá vonatkozó jogi indokolás és következtetése helytálló. A 72 éves sértettel szemben erőfölényben lévő 28 éves vádlott kitartóan, durván, emberi mivoltából kivetkőzve, a testi sértésre irányuló szándékon túlmutató intenzitással támadt rá a sértettre, amikor az ágyon, majd a földön

rátérdelve ököllel közepes, illetve annál nagyobb erővel a fejét ütlegelte, nyakát megragadta úgy, hogy a nyelvcsontja eltörött, rugdosta, és a földre került, elgyengült sértett fejét öt alkalommal a vaskályha éles pereméhez ütötte. A rendkívül durva, az életfontosságú szervek roncsolásos és bevérzéses zúzódásával, a bordák, arc, koponya nyakcsigolya csontok töréseivel járó sérülések szükségszerű következménye volt a sértett halála, amelynek bekövetkezésébe belenyugodva a sértett verését addig folytatta, amíg a védekezésre nem képes, idős ember életjeleket adott. A kitartó vádlotti bántalmazás folytán a sértettnél olyan sérülések keletkeztek, amelyeket az időben érkező orvosi segítség sem tudott volna elhárítani. A bosszú által motivált haragjának mértékére, cselekményének intenzitására, tudatának a sértett bántalmazására szorítókozó beszűkülésére, az édesanyjával szemben tanúsított durvasága is rávilágít, akit szintén megütött, amikor le akarta húzni a sértettől. Az elkövetés módját, az okozott súlyos sérülések nagy számát figyelembe véve megalapozott az első fokú bíróságnak az a jogi következtetése, hogy a vádlott elkövetéskori tudata átfogta magatartásának a sértett halálát előidéző lehetséges következményét, és ha ezt nem is kívánta, de abba mindenképpen belenyugodva, eshetőleges szándékkal cselekedett. Szándéka tehát a sértett életének kioltására, s nem csupán testi sértés okozására irányult.

Az emberölés különös kegyetlenséggel elkövetett minősített esetének megállapítása is törvényesen került sor, mert az elhúzó idejű ütlegelések, rugdosás, fojtogatás következtében nagy fájdalommal járó sérülések az átlagosnál nagyobb gyötrelmet okoztak az idős sértettnek. A többlet tényállási elemeket a vádlott tetteivel megalósította.

Az emberölés privilégizált esetére való átminősítés vonatkozásában sem értett egyet az ítélőtábla a védő érvelésével. Az első fokú bíróság a tényállásban helyesen állapította meg, hogy a vádlottban kirobbant nagyfokú indulat közvetlen kiváltó oka a sértettől elszenvedett becsmérő, sértegető kijelentések voltak, amelyek a korábbi évek során elszenvedett megalázásokkal együtt erős indulatot váltottak ki a vádlottban. Az ítélőtábla a fellebbviteli főügyességgel egyezően nem osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a vádlott cselekménye azért nem minősülhet erős felindulásban elkövetett emberölésnek, mert a sértett kijelentéseinek hatására kirobbant indulata nem volt tudatszűkítő vagy tudatborulást eredményező, és a vádlott akarati tartása a cselekmény véghezvitele során megtartott volt. A cselekmény véghezvitelének módjából ennek ellenkezőjére kell következtetni, mert csak a sértett bántalmazásának célját szem előtt tartó, közben a sértettől korábban hallott kijelentéseket ismétlő vádlott viselkedéséből tudatának kontrollálatlanságát kell megállapítani. A korlátozott beszámítási képességgel rendelkező vádlott az évek alatt felhalmozódott érzelmek és ellenszenv hatása alatt elégtételt akart venni a sértetten, ezért ütötte ott ahol elérte. A két ember viszonya egymás iránt közönyös volt, a kölcsönös ellenszenv jellemezte. A sértett becsmérő kijelentései az ittas vádlottban olyan fokú indulatot váltottak ki, ami a felismerés szokásos mértékének megtartásában akadályozta.

Azonban a privilégizált eset megállapíthatóságánál az erős felindulás indoka csak az elkövetőn kívül álló külső ok lehet, abban az elkövető ittassága és esetleges pszichés tulajdonsága oki szerepet nem játszhatnak. A vádbeli alkalommal italozás közben elhangzott sértetti kijelentések a korábbi megalázó és a vádlottat lelkiileg zavaró gúnyolódó hangnemmel együtt önmagukban nem alkalmasak rendkívüli megrázkódtatás és kirobbanó düh kiváltására, ezekre a közlésekre a vádlott előre számíthatott, és úgy is elháríthatta volna,

hogy nem tartózkodik a sértett közelében. Bármikor kitérhetett az ittas sértett piszkálódása elől, mivel tudta előre milyen lesz a viselkedése, ha egyedül maradnak. Sérrelmeire azt a megoldást választotta, hogy a szóbeli sértegetéshez képest lényegesen eltúlzottan reagált. A kezdetben kézzel, majd késsel védekező sértettel szemben a bántalmazás módja és mértéke a korábbi tapasztalatokkal egyező kiváltó okkal arányban nem álló súlyú és hevesességű, erkölcsileg nem menthető, indokolatlan támadás volt. A sértett hosszú ideig tartó, kifogásolható gúnyolódásai, a vádlottat ért negatív hatások összegződése erkölcsileg menthetően nem válthatta ki az ölési szándékot alakító indulatot, kialakulásában nem hagyható figyelmen kívül, hogy a vádlott cselekményét önhibájából eredő ittas állapotban követte el, az indulat fokozódása során szerepe volt az alkoholos befolyásoltságának is. Az ítéletábra ezért az elsőfokú bírósággal egyezően a vádlott kivégzés jellegű, rendkívül durva cselekményét nem minősítette erős felindulásban elkövetett emberölésnek.

A büntetéskiszabás körében az első fokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket hiánytalanul feltárta és súlyuk szerint értékelte. Nem tévedett, amikor kis nyomattal vette figyelembe a vádlott büntetlen előéletét, ugyanakkor az ítéletábra nagyobb súlyt tulajdonított a vádlott ténybeli beismerésének, az eljárás során tanúsított megbánó jellegű magatartásának.

A bűnösségi körülményeket együtt értékelve jutott az ítéletábra arra az álláspontra, hogy a büntetési cél eléréséhez a Btk. 83. § (1) bekezdésében írt követelményeket a kiszabott fő- és mellékbüntetés, valamint intézkedés együttesen szolgálják és a bűncselekmény jelentős tárgyi súlyával, a vádlott bűnösségével arányban álló joghátrány. Ezért a büntetés enyhítésére és a szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozatának megváltoztatására irányuló fellebbezés a törvényes büntetés mellett nem vezetett eredményre.

Az első fokú ítélet kihirdetése óta előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 99.§ (1) és (2) bekezdésén alapul.

Az első fokú ítélet rendelkezéseit az ítéletábra a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

G y ő r , 2009. április 16. napján

Dr.Nagy Zoltán sk. .Miklós Mária sk.

a tanács elnöke

a tanács tagja, előadó

Dr.Csák Csilla sk.

a tanács tagja

ZÁRADÉK:

Ezzel a végzéssel a Zala Megyei Bíróság 2008. október 16. napján kihirdetett 3.B.16/2008/19. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2009. április 16. napján

.Nagy Zoltán sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: